

אור מופלא

לרעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים ותלמידיו הק' זיע"א

קנקן חדש מלא ישן
הפצת מעיינות החסידות

שנה ב' | גליץ נ"ד | פרשת תולדות תשפ"ב

נראה אור | אמרות קודש ופנינים קדים על פרשת השבוע

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כה, ט)
עולם הסד יבנה *

שמעתי מהרב הבעל שם טוב זלה"ה פירוש הכתוב, שהוא קושיא ותירוץ, הקושיא הוא מהיכן בא שיצחק הוא גבורת, בחינת צמצום, יהיה נולד מאברהם שהוא בחינת חסד, ותירוץ הוא אברהם הוליד את יצחק, זה הגבורה הוא מחסד שיהיה צמצום בעולם, כדי שעל ידי זה יהיה נחסר לאחד והשני יתן לו, ויהיה עולם חסד יבנה (תהלים פט, ג) ויומשכו חסדים בעולם ע"כ דברי קדשו. (מבשר צדק, פרשת בהר)

הצדיקים בראים שמים חדשים ועי"ז פועלים טוב לישאל *

הנראה לרמוז עפ"י דברי הרב הקדוש מוה"ר ז"ל בספרו נועם אלמלך על הקושיא שהקשה איך פועלים הצדיקים בתפלתן לרפא חולים וכדומה איך יהיה הצדיק נגד הבורא ית"ש. ותירץ שהצדיקים בתורתם ועבודתם הם בונים שמים חדשים וארץ חדשה. ועי"ז הם מביאים את האדם אשר נגוד עליו ח"ו שום דבר רע בעולם. חדש אשר נעשה על ידם ובעולם החדש הזה לא נגורה הגזירה כלל ומוזה ניצל על ידם. וז"ש אלה תולדות השמים והארץ בהבראים באברה"ם. כי ע"י התורה ומצות של א"א ועל ידי היחודים אשר עשה בכל יום נעשו שמים וארץ חדשה והביא השפעות טובות בעולם. וז"פ אלה תולדות יצחק בן אברהם פעולת הצדיקים הם התולדות השמים וארץ החדשים כני"ל אברהם הוליד את יצחק. (תפארת שלמה)

ועתה יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו ה' (כה, כא)
התפילה צריכה להיות על צער השכינה *

הנה ידוע כשיבוא לאדם איזה צרה או יסורים ח"ו. אז ישכיל ויבין בדעתו שבודאי יש צער גדול להשכינה הק' כביכול. כי בכל צרתם לו צר כביכול. לכן כשהאדם ישר נותן אל לבו להתפלל להש"י על איזה דבר. צריך להיות עיקר כוונתו ורצונו בתפלתו עבור שיתמלא החסרון שיש בהשכינה מזה כביכול. ע"ד קלני מראשי כי וכשיתוקן שם הפגם והחסרון אז ממילא יתוקן ג"כ חסרונו ויגאל מצרתו. וכן עשה יצחק אע"ה שהי' כל מגמתו ורצונו וכוונתו רק למלאות החסרון בהשכינה הק' כביכול. וזהו ויעתר יצחק לה'. לנכח אשתו. היינו עבור השכינה שהיא לנכח אשתו. כי עקרה היא דייקא. ואז ממילא נפקדה ג"כ רבקה אשתו. והבן. (אוהב ישראל)

האבות פעלו בתפילתם לבנים עבור דורות הבאים *

האבות מחמת שהיו עקרים והרבו בתפילה כל כך, עשו פעולה לדורות, האבן זיי דורך בהרצאין, שכל מי שיתפלל על בנים מוכרח להיות לו בנים. (הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זיע"א)

הרוצה להתאמת בתפילה פתוחין לו פתח שיוכל למלאות רצונו *

במדבר ויעתר לו ה', משל לומר מלכים שהי' חותר על אביו לטול ליטרא של זהב והי' זה חותר מבפנים וזה חותר מבחוץ, פירוש דאם אדם מתאמץ בתפילה יותר מכפי טבעו הרגיל, פתוחין לו כנגדו נמי מן השמים למעלה מן הטבע, ואפילו שאינו כדאי וזה נקרא חתירה שאינו דרך פתח הרגיל, ויש לדקדק במדקאמר זה חותר מבפנים דהיינו המלך שהוא בפניו חתילה, ומשעה שנתן דעתו להתאמץ בתפילה, אפילו טרם שהתחיל להתפלל, תיכף חותר מפנים, וזה עצמו הוא מסייע ונותן כח לאדם לתפילה, וזה הי' שפתי תפתח מכלל

שהם סגורין, אך להתאמץ בתפילה כ"כ אינו דבר נקל לכל איש, ונראה שעכ"פ שבת דכתיב ביום השבת יפתח וגו' שאז בלא"ה השערים פתוחים זה עצמו נותן כח לאיש להתחיל להתאמץ בתפילה ואז ממילא הפתיחה שעי"ה התפילה הוא באופן אחר לגמרי, וע"כ גם שבת אומרים הי' שפתי תפתח. (שם משמואל, תרע"ג)

התפילה צריכה להיות בשמחה *

ירצה כי בתפילה ההכרח להיות בשמחה והתלהבות, להודות על העבר ולבקש על העתיד, אבל בעצבות לא יפעול מאומה. וידוע דרך הנשים לבקש רחמים בבכיה, וכדאי"תא בגמרא שמעתה מצויה (בבא מציעא נט, א) ומן הסתם גם רבקה אמנו התפללה בדרך הזה. אבל יצחק התפלל בשמחה היפוך מתפילתה, וזה שאמר לנוכח מלשון נגד והיפוך. ועל זה אמר, ויעתר לו ה' - לו ולא לה. (הרה"ק רבי ישראל יצחק מווארקי זיע"א)

יהי עשו איש יודע צד (כה, כז)

כי לא מחשבותיו מחשבותיכם *

הענין שאברהם אבינו ע"ה מת הי' שנים קודם זמנו כדי שלא יראה את עשו בן בנו יוצא לתרבות רעה, נראה מזור מאד, כי לפי דעתנו היה יותר ראי שישנו ימות ואברהם יחיה עוד חמש שנים ולעסוק בעבודתו הרמה לתקן העולם במלכות שדי, או שעשו לא יחטא, ועוד אם עשו בן בנו יחטא אחר מיתת אברהם לא יצטרע אברהם על זה, אך מזה אנו למדים, כי אי אפשר לנו להשיג הנהגת הבורא בעולמו, כי לא מחשבותינו מחשבותיו וכך גזרה חכמתו יתברך שלא למנוע את עשו מלחטוא בזמנו ובעולם האמת רואים שהכל ניחא ולא יצטרע אברהם על זה. (בינת ישראל)

ראו ראינו כי היה ה' עמך (כו, כח)

הבטתה על הצדיק משפיע קדושה *

נראה על פי מה שבארנו בפרשת וירא (יה, ב) וירא וירץ לקראתם, שהאירו שכלו, כי כשאדם מסתכל בצדיק ניתוסף בהירות על האדם שעל זה אמרו חכמינו ז"ל (ראש השנה טז, ב) חייב אדם להקביל פני רבו ברוב, ומחמת זה הבין אברהם שהם צדיקים לזה וירץ לקראתם עיין שם. **וזהו** שכתב כאן ראו ראינו, כפל לשון, כלומר על ידי ראייה שלך שראינו אותך ניתוסף לנו ראייה אחרת שבהסתכלותנו בזיו קדושתך האיר עיני שכלותינו ובהירות גדול ניתוסף לנו. ולזה גמר אומר הכתוב כי היה ה' עמך, שהשראת שכניה עליך לזה האיר עיני שכלינו שהסתכלנו באדם קדוש שקדושת ה' עליו ומחמת זה באנו לדבק בך בהרגשתנו צדקותיך. (קדושת לוי)

ויעש להם משתה (כו, ל)

משמחת נישואין נשפע פרנסה וכל טוב *

דהנה שמעתי מאדמו"ר הרב **ממעזבוש** כאשר האדם עושה איזה נישואין לבניו משם באה לו פרנסה, ומצאתי רמז לזה בזה הפסוק ויעשה להם משתה, דהיינו עושה חתונה לבניו. ויאכלו וישתו - באה לו פרנסה וכל טוב. (אור לשמים)

הקול קול יעקב והידיים ידי עשו (כו, כב)

ע"י תורה ותפילה מלאכתו נעשית ע"י אחרים *

ידוע מה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (בר"ר סו, ט) בזמן שקול קול יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין הידים ידי עשו, פירוש 'שקול קול מצפצף וכו', אין צריך לעבוד על הפרנסה כי 'ידיים' לעשות עבורם 'ידי עשו', כי מכרח להיות עבדינו, ומה שקנה עבד קנה רבו, וכמו שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתו נעשית על ידי אחרים, ואפילו חמיל, וכן פרשנו הפסוק (תהלים קיא, ה) טרף נתן ליראיו, כי הדבר ההווה, שייך נמי לשון עתיד, כמו שפרש רש"י כמה פעמים.

אור חדש | אמרות קודש מרועי החסידות בדורינו

מכ"ק אדמו"ר מפוריסוב שליט"א

מובא, שכל אריכות הגלות המר הזה הנמשכת עד עכשיו אינה אלא מכח דמעותיו של עשו הרשע, שנאמר בו (כ, לו) ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד, כה גדול כח דמעותיו אשר עד היום נמשכת הגלות, ר"ל. והקשה הרה"ק הרבי ר' שמעלקי זי"ע הי"ד יתכן כדבר הזה, והלא ידוע כי כל דבר בטל בשישים, ולפי"ז כבר מוזמן היה צריך להתבטל כח דמעותיו של עשו הרשע. אלא, ביאר הרה"ק מניקלשבורג זי"ע, על מה היו בכיותיו של עשו הרשע? עשו הרשע בכה וביקש ברכת עולם הזה. אילו היו ישראל מתפללים עבור השכינה הק', היה כח דמעותיו של אותו רשע בטל בשישים כבר מוזמן, דדוקא במין בשאינו מינו חל הכלל של ביטול בשישים. אולם ישראל מבקשים אף הם על עניינים גשמיים כגון פרנסה וענייני העולם הזה, ומין במינו אינו בטל. על כן עדיין נמשכת הגלות מכח דמעותיו של אותו רשע.

הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע אמר שכלל זה, של מין בשאינו מינו אינו בטל, הוא גם בשאר עניינים. וביאר, דהנה בכל תפילה שיהודי מתפלל, כל אימת שהוא רואה שאינו נענה, הריהו ממשיך להתפלל ועכ"פ מקבל זאת בהכנעה בלא לקרוא תיגר ואין לו תרעומת או טענות ח"ו על הנהגתו של השי"ת עימו, ושאינו גוי, כל אימת ש"לא הולך לו" כפי שהוא רוצה, והריהו קורא תיגר ומבעט. ולכן אחז"ל (ריה"ה א) האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה בה לחיי העולם הבא. הרי זה צדיק גמור, וחילוק בגמ' שם: כאן בישראל, כאן בעובדי כוכבים. אף כאן, הטעם הוא לפי שיש ישראל אינו קורא תיגר על הנהגתו ית' עמו משאינו גוי, קורא תיגר, ונמצא שדמעותיו של עשו היו סוג אחר של דמעות, ואינן כדמעותיהן של ישראל, לכן הן נחשבות מ'ין בשאינו מינו וצריך להיבטל, מה גם שישנם בכל דור צדיקים אשר כל מגמתם ומבוקשתם אינו אלא עבור השכינה הק', שהרי בכל דור ודור יש ל'ו צדיקים ששתלן הקב"ה בכל דור ודור, והם מבקשים אך ורק עבור השכינה הק', ובוודאי שדמעותיהם הן בבחי' מ'ין בשאינו מינו.

בוזה"ק איתא שהכח של הצעקה שיהודי צועק ומתפלל לד', בבחינת 'צעק ליבם אל ד', מנצח הן בבית דין של מעלה והן בבית דין של מטה. ואף זו היא אפוא טענה, דהנה כמה וכמה תפילות וצעקות ודמעות כבר צעקו והתפללו ישראל אל השי"ת לאורך כל הדורות כולם, ואע"פ רואים שנמשכת הגלות המרה הזו ומתארכה ר"ל. אצל עשו הרשע מציינו ב' לשונות (בראשית כ, לו): וישא עשו קולו ויבך, והלא בישראל כבר היו בכיות וצעקות רבות כל כך, שכבר בכו ובכו לאורך הדורות כולם על הגלות המרה הזו, וצדיקים רבים כל כך ביקשו והתפללו והתחנונו על כך, והרי הם בוודאי לא ביקשו כי אם עבור השכינה הק' לפדותה מהגלות, וא"כ טענה גדולה טען הרה"ק מראדוויל, שישראל כבר היו צדיקים להיגאל מן הגלות ובפרט כעת לאחר שנרצחו שישה מיליוני יהודים, ר"ל, במיתות משונות איומות ונוראות בדור האחרון. ומהראוי להתפלל ולבקש אף כעת, כשרואים שהרשעים באומות העולם שבוחרין לארץ רוצים לקרוא את היהדות וכן רשעי הערב-רב אשר כאן בצה"ק יוצאים וזוממים אף הם להתחייב את היהדות, ר"ל, היל"ת, על כן יש לנו להתפלל ולבקש עוד ועוד שהשי"ת יקח מהם כבר את המלכות, מידי הערב-רב, ובלבד שיהיה בדרך טובה, ושתבטל כבר מלכות רשעי המןשך בעמוד ב'»

הרה"ק רבי שמריהו שמעריל מוועד החיוקא זיע"א ב' כסלו תקל"ו

• עצה נגד אפיקורסות •

עתיד לירד אפיקורסות לעולם, והעצה נגד זה הוא לדבר מצדיקים, אפילו פון אונז, אפילו פון מיינע טיש און בענקלעך. (הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל זיע"א, ירח ח כסלו) כע"ז מסופר על הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארנאוסטראה זיע"א שענינו היו פקוחות אפילו בעת השינה, ובימי חליו נכנס א' מתלמידיו ומצאו בעינים סגורות ונתבל מאד ופתח הרה"ק עיניו ואמר לו למה אתה בוכה, והשיבו כי ראיתי אתכם בעינים סגורות מה שלא היה מעולם, ואמר לו, דע כי הצטני לראות בדורות האחרונים וראיתי כי גם אנשים עובדי ה' כמון יטמרו רחמים גדולים להצלל ממשחכות וכי וכו' התלמיד ביותר מה יאה מאתנו, ואמר לו אייער עצה איז רעדן פון אונז, וע"י התקשרות צדיקים תמלטו וצדיק באמונתו יחיה.

• הצדיק משיפע כל טוב על המדברים ממנו •

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון ליראי ה' ולחושבי שמו (מלאכי ג טו) וי"ל מהו הלשון נדברו שהוא לשון נפעל, היה צ"ל אז דברו, גם קשה כפל הלשון יראי ה' איש אל רעהו וגו' ליראי ה' ולחושבי שמו. וי"ל אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו, שקאי על בני אדם המדברים איש אל רעהו אודות יראי ה' ומספרים בשבתם, היינו שיירא ה' שרם הצדיקים הם נדברים בין איש לרעהו, ע"ז הם גורמים שיהיו שפתותיו דובבות בקבר, והצדיק מוכרח גם הוא שלא להיות כפוי טובה ולהמליץ בעדם לפני הבורא ית"ש. וזהו המכוון ויקשב ה' וישמע, מה שמדברים עבור הצדיק ומה שהצדיק מליץ בעדם. ויכתב בספר זכרון ליראי ה' ולחושבי שמו, אלו האנשים שיושבים ומדברים ביניהם, להשיפע להם כל טוב. (הרה"ק בעל המאור עינים זיע"א)

« **המשך מעמד א'** הגויים, שלא תהא להם שום שליטה, לגויים ולערב-רב, על ילדי ישראל, שלא יעלה זממם בידם להדיח את ילדי ישראל מדרך התורה ח"ה. **בספה"ק 'תולדות יעקב יוסף'** מובא בשם הבעש"ט הק' זיע"א, שכפי הבחי' שישיראל מתפללים לקב"ה, כך השכינה ה' יוצאת מן הגלות, ובלבד שיתפללו ויבקשו על השכינה, או אז יש לה עלייה בבחינה הנקראת נה"י, ובכל תפילה של ישראל יש עכ"פ עלייה מסוימת לשכינה. **רש"י** מפרש ע"פ (שם כ, ט) 'ארריך ארור ומברכך ברוך': ובבלעם הוא אומר 'מברכך ברוך ואורריך ארור', והטעם, לפי שהצדיקים תחילתם יסורים וסופן שלווה ואורריהם ומצעריהם קודמים למברכיהם, לפיכך יצחק הקדים קללת אוררים לברכת מברכים, והרשעים תחילתן שלווה וסופן יסורים, לפיכך בלעם הקדים ברכה לקללה, והוא בראים שאצל כלל ישראל יתחילתם יסורים ללא שיעור וגבול, כבר אלפיים שנה ויותר שסובלים כל ישראל צרות איומות וקשות, ואולם 'סופן שלווה', הן בכללות הן בפרטות, בני ישראל עוברים כל כך הרבה יסורים, והיה צריך כבר מומן להיות סוף וקץ לגלות הזו, והיה רצון שמעתה יחולו כבר אך ורק הברכות, ויסתיימו לגמרי כל הנסיונות אשר מנסים את היהודים יראי ה', מי שאמר לעולמו די הוא יאמר לצורתו די, ויכולו כל ישראל להתחזק באמונה וביד"ש, כן יצטרפו השי"ת ונוכה לגאולה השלימה בבי"א. (רע"ד תולדות תשע"ד)

מלפנים עסק רבינו במסחר והיה אמיד נכסים. היה לו ערך שלשת אלפים זהובים. תחילה לא היה לו בן זכר ונולדו לו רק בנות. דרכו בקודש היתה שבכל פעם שנולדה לו בת, נסע לרבו מן הבעש"ט הק' זיע"א ולקח ממנו קמיע, תמורת פדיון שני תאומים או יותר שנתן לרבו. פ"א התאכסן מן הבעש"ט הק' זיע"א בבית רבינו יום אחד לפני נסיעתו של מרן הבעש"ט משם, רצה רבינו לבקש מרבו שיתפלל עבורו שיוכה לבן זכר. הסתובב לידו ומחמת הבושה לא דיבר מילה. למחר לפני הנסיעה ג"כ התהלך רבינו סביב רבו הבעש"ט הק' זיע"א אנה ואנה והיה בוש לגשת אליו. תאום אמר לו הבעש"ט הק' זיע"א, שלא אתרן שנתובא. היא באה, ומרן הבעש"ט הק' זיע"א לקח מטהו בידו ואמר לה: תראי שתלדי השנה בן זכר, כי אם לא, אני אשבור לך במטה זה את עצמותי. וכן היה שבאותו שנה ילדה לו בן זכר. כשנולד לו בן זה, כדרכו בכל פעם, נסע רבינו לרבו מרן הבעש"ט זיע"א לבקש ממנו מטבע ולמסור לו פ"ג. אז הדועי לו רבו מרן הבעש"ט הק' זיע"א ואמר לו: דע, כי מהיום והלאה לא יהי לך עוד מעות, כי נתנו לך ברירה בשמים וכן היה, כי כל הסחורה שקנה או מעות או בן זכר, וברתי אני בשבילך 'בן זכר', וכן היה, כי היסחורה שקנה הפסיד, עני שהפסיד כל מעותיו. ואח"כ נתקבל כמגיד מישרים בק"ק ווערחווקא.

• משולחן המערכת •

לכבוד מערכת הגליון הנפלא 'אור מופלא' ראיתי מה שכתבתם במדור 'יפה שיחתן של עבדי אבות', וחשבתי לשתף את הקוראים, וכיית להיות מבאי ביתו של כ"ק אדמו"ר מטשארנאבוק זצוק"ל, בעל 'דברי חזקאל שרגא', שיומא דהילולא דליה חל ביום ו' כסלו, ובאחת השבתות קודם פטירתו, פרשת חיי שרה בעת רעוא דרעוין ביקש שיאמר לפניו דבר תורה, ואמרתי בשם הרה"ק 'האמרי חיים' זיע"א, (הוא בספר 'ליקוטי אמרי חיים') שטוב לשוח בעובדות של האבות הק', אבל צריך להיות מתורתן של בנים, דהיינו שילמדו מהן הוראה לבנים לדעת את הדרך אשר לכו בה, ותהיית האם מסיפורי מופתים שייך ללמוד הוראה לבנים, ואולי אין לספר סיפורי מופת שאין בהם לימוד והדרכה, ועצה לי, שכשמתבוננים איך זכו למדרגות כאלו שיהיה צדיק גוזר והקב"ה מקיים, אז גופא הוא לימוד גדול ומסר נוקב, והיו מתורתן של בנים.

הי"ר שתזכו להפיץ תורה ויראה אחד הקוראים

אורו של רבינו הרה"ק רבי שמריהו שמעריל מוועד החיוקא זיע"א האיר לארץ ולדרים עליה באור קדושתו ועבודתו, אודות קורות ימי חייו כמעט ואין ידוע מאומה, ורב בהם הנסתר על הגלוי. רבינו היה חד מבני היכלא קדישא של מרן אור שבעת הימים הנעש"ט הק' זיע"א, ואף זכה שהיה הבעש"ט מתאכסן אצלו. בתחילה שלח ידו במסחר והיה אמיד נכסים, לאחמ"כ נהיה מגיד מישרים דק"ק ווערחווקא. כמ"כ שימש כמ"צ בק"ק סאווראן. לאחר הסתלקות מרן הבעש"ט הק' זיע"א התקשר בעבותות אהבה כתלמיד מובהק להרה"ק רבי פנחס מקארץ זיע"א, ובצירוף רעיו עשה חבורתא קדישא. ה"ה: הרה"ק רבי רפאל מבערשיד זיע"א והרה"ק רבי בנימין זאב מבלטע זיע"א. רבינו עשה השתדלות לעלות לארץ הקודש ולחונן את עפרה אבל הדבר לא יצא בפועל למעשה. רבינו היה ידיו ומבאי ביתו של הרה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה זיע"א בעל התולדות עוד ביישובו בעיר נעמרו, כן עמד בקשרי ידידות עם תלמידי מרן הבעש"ט הק' ה"ה: מרן המגיד ממעזריטש זיע"א, הרה"ק רבי גרשון מקיטוב זיע"א, הרה"ק רבי נחמן מהורודנקא זיע"א, הרה"ק רבי מנחם מענדיל מבאר זיע"א והרה"ק רבי גדליה מליניץ זיע"א, ועוד. כמעט ולא נשתירו ד"ת מרבינו, אמנם כי היה מרבה לחזור על מה שמעו מרבו הגדול הבעש"ט הק' זיע"א, ורובם נדפסו יחד עם תורת הרה"ק מקארץ זיע"א ע"ז אמרנו ללקט הגרגירים שנתורו למען יהיו שפתותיו דובבות בקבר, וימליץ טוב בעדנו. ויאסף אל עמיו ביום ב' לחודש כסלו שנת תקל"ו, ומנ"כ בווערחווקא.

רבינו פירש דברי המשנה (עוקצין פ"ג מ"ב) **לא מצא הקב"ה** אחד מישראל יש בו אות מהתורה, וכשנשי בני אדם אהבים כל מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. בדרך משל, כלי זה לזה - מתחברות האותיות ונעשים ב' צרופי אותיות, כי כל שמחזיק יין צריך שיהיו דפנות הכלי שיון שלא יהיה אחד גבוה מחבירו, ואז מחזיק ברכה, משא"כ כשדופק אחד גבוה מחבירו יאחד לו היין, כך כשישראל אין אחד גבוה מהשני אז מחזיק ברכה, לכך לא ניתנה התורה רק בשבת, כי בשבת הוא רשות היחיד, ויכולין לבא לאחדות, ולקבל התורה, ולכך אוכלין 'לאקשין' בשבת, שרומזין לאחדות - שמוסכבין זה בזה.

• הוא היה אומר •
עד מהי עצל תשכב (משלי ו ט) שאתה מתעצל לילך לשכב ומתי תקום משנתך, כיון שאתה מתאחר מלשכב.

מה הצדיקים בפסוקים, מען שטעלת איין אין פסוקים, ולמה אין אומרים הדברים כמו שהן. דאיתא בזוהר (ח"ב קצ א) אי אנת קטר לה בקשרא חדא, אנא קשרי בד' וה' קשרין דלא תעדי מינאי לעלמי. וצריך להבין מה ענין הקשר, אלא דמסמיכין הענין על פסוק או גמרא וכיוצא, וזכר הדברים, כי בכל פעם שבא לאותו פסוק זכר הדבר הנ"ל.

רבינו אמר בשם מרן הבעש"ט הק' זיע"א משל למלך שהיו לו בניים ואכלו תמיד על שולחנו ואכלו תמיד על שולחנו ואף ששולחן המלך מלא מעדנים וממתקים טובים מאד, מכל מקום מכל הרגל הבנים בהם לא היה להם תענוג כלל מזה, ואמר להם המלך איעצה קחו לכם שקים ומלאו מפרורין הנשארו מסעודת המלך והצניעו ולפעמים יהיה לכם מהפירורין תענוג גדול יותר מכל הסעודות עכשיו, וכך הוה שבעת שהיו במלחמה והיו אצלם הפירורין חביבים מאד, והנמשל קחו עמכם דברים קטנים שאתם שומעים, כגון איזה משל או מעשה ולאו דוקא תורה, כי הדברים קטנים לפעמים יהיה לכם ותעלת גדולה.

מלפנים עסק רבינו במסחר והיה אמיד נכסים. היה לו ערך שלשת אלפים זהובים. תחילה לא היה לו בן זכר ונולדו לו רק בנות. דרכו בקודש היתה שבכל פעם שנולדה לו בת, נסע לרבו מן הבעש"ט הק' זיע"א ולקח ממנו קמיע, תמורת פדיון שני תאומים או יותר שנתן לרבו. פ"א התאכסן מן הבעש"ט הק' זיע"א בבית רבינו יום אחד לפני נסיעתו של מרן הבעש"ט משם, רצה רבינו לבקש מרבו שיתפלל עבורו שיוכה לבן זכר. הסתובב לידו ומחמת הבושה לא דיבר מילה. למחר לפני הנסיעה ג"כ התהלך רבינו סביב רבו הבעש"ט הק' זיע"א אנה ואנה והיה בוש לגשת אליו. תאום אמר לו הבעש"ט הק' זיע"א, שלא אתרן שנתובא. היא באה, ומרן הבעש"ט הק' זיע"א לקח מטהו בידו ואמר לה: תראי שתלדי השנה בן זכר, כי אם לא, אני אשבור לך במטה זה את עצמותי. וכן היה שבאותו שנה ילדה לו בן זכר. כשנולד לו בן זה, כדרכו בכל פעם, נסע רבינו לרבו מרן הבעש"ט זיע"א לבקש ממנו מטבע ולמסור לו פ"ג. אז הדועי לו רבו מרן הבעש"ט הק' זיע"א ואמר לו: דע, כי מהיום והלאה לא יהי לך עוד מעות, כי נתנו לך ברירה בשמים וכן היה, כי כל הסחורה שקנה או מעות או בן זכר, וברתי אני בשבילך 'בן זכר', וכן היה, כי היסחורה שקנה הפסיד, עני שהפסיד כל מעותיו. ואח"כ נתקבל כמגיד מישרים בק"ק ווערחווקא.

סיפר רבינו שפעם אחת רצו אנשי ק"ק מעזבו לבטל המנהג שיושבים עם הקערות בערב יום הכיפורים מפני שמבלבלין וכי. ושמע הבעש"ט ולא הניח לבטל, וסיפר להם מעשה, שבשנה אחת קודם יום הכיפורים נתקשרו הקליפות יחד לבל יניחו תפלות ישראל לעלות למעלה, וכיון שהתחילו ישראל לקשקש בקערות בערב יום הכיפורים בהשלכת מעות שמטמיע קול, מאותו קול נתפרדו הקליפות כולם. עוד סיפר שפעם אחת היה יריד שואל כל מי שבא לביתו קטן ומקודם היה יריד גדול, והיה שואל כל מי שבא לביתו מבעלי מחיה: באיזה יריד היה לך מחיה? וכל אחד השיב שעכשיו הרוויח יותר, אף שהיירד קטן. ואמר הוא ז"ל הטעם, כי עכשיו הלכו עם פישקע [לאסוף צדקה בקופה], משא"כ ביריד הקודם. כי שמתקבצים נכרים הרבה, מעכבים השפע מלירד ומסתמיין אותו, וכשהולכין עם פישקע לבבות צדקה מפנין את האויר, בל"א: שלאגט מען דארך דעם אויר, ויורד השפע.

רבינו אמר שקודם ביאת משיח צדקנו, יסתלקו כל האותיות והמופתים ונסים הגלויים והמפורסמים, הממשיכים ומתלהבים לב האדם לעבודתו יתרו, ואין מחיה נפש רק מי שיאחז באמונה.

• זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל •
(מקורות: אמרי פנחס, פאר לישרים, קובץ נחלת צבי, שבחי הבעל שם טוב)

• היטיבה ה' לטובים •
התורה והברכה למכון 'נחלת צבי' בני ברק י"צ
על שמשורר לדינו ד"ת ועבודת קודש מרבינו בעל הדילולא מתוך השמדה באוצרותיהם, ישרם ה' פעלים ותדי משכרתם שמימה.